

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 587/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Co 146/2014 z 12. augusta 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 100/2016 z 12. júla 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, v texte sťažnosti aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 146/2014 z 12. augusta 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 100/2016 z 12. júla 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených – napadnutého uznesenia a napadnutého rozsudku – vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanej [Slovenská republika, zastúpená Národnou bankou Slovenska (ďalej aj „NBS“)], domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 209/2011 z 9. decembra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu a návrh sťažovateľky na prerušenie konania a začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom z 12. augusta 2015 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu z 12. augusta 2015 podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 12. júla 2017 tak, že ho odmietol.

K skutkovým a právnym okolnostiam právnej veci, ktorá bola predmetom rozhodovania v napadnutých konaniach pred okresným súdom a krajským súdom, sťažovateľka uvádza, že ako členka vložila do družstva [redacted] (ďalej len „družstvo“), peňažné prostriedky, ktoré družstvo zhodnocovalo v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“). Družstvo túto činnosť malo vykonávať na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 126 zákona o cenných papieroch, na základe zverejneného prospektu investície, ktorý schvaľuje Národná banka Slovenska. Prospekt investície bol schválený rozhodnutím Úradu pre finančný trh č. UFT-002/2002/SPI

z 21. marca 2002 o schválení prospektu investície. Družstvo využívalo na zhodnocovanie peňažných prostriedkov členov a na nadobudnutie majetkových hodnôt výhradne obchodníka s cennými papiermi [REDACTED] (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“), ktorý vykonával činnosť obchodníka s cennými papiermi podľa zákona o cenných papieroch na základe povolenia na poskytovanie investičných služieb vydaného NBS do 1. marca 2011, keď mu NBS odobrala povolenie na poskytovanie investičných služieb. Nadobúdanie majetkových hodnôt z peňažných prostriedkov zhromaždených na základe verejnej ponuky družstva a ich spracovanie v rámci prospektu investície upravovala zmluva o správe portfólia cenných papierov podľa zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, ktorú uzatvorili ako zmluvné strany družstvo a obchodník s cennými papiermi „*a ktorá bola počas jej platnosti zmluvnými stranami menená a doplnená, naposledy v znení zmien a doplnení uskutočnených Zmluvou o riadení portfólia uzatvorenej dňa 2. 6. 2008*“ (ďalej len „zmluva“).

Miera zhodnotenia peňažných prostriedkov vložených sťažovateľkou do družstva mala byť v súlade s prospektom investície a na základe činnosti obchodníka s cennými papiermi podľa zmluvy 8 % p. a. Nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt a nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi vykonávala dohľad podľa zákona o cenných papieroch NBS, ktorej právomoci v oblasti dohľadu vyplývajú zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Okrem týchto právnych predpisov NBS vykonávala dohľad nad družstvom a obchodníkom s cennými papiermi aj podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka sa v konaní pred okresným súdom a krajským súdom domáhala proti žalovanej (Slovenská republika, za ktorú koná NBS) náhrady škody v sume 10 096,70 € s príslušenstvom a tvrdila, že išlo o škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom NBS pri výkone bankového dohľadu nad družstvom.

Sťažovateľka v konaní pred okresným súdom argumentovala tým, že peňažné prostriedky do družstva „vkladal výhradne a len z dôvodu, že sa spoľahol na to, že Družstvo a aj Obchodník s CP sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad NBS a tak, že bude zabezpečené ich riadne fungovanie a tým budú nielen ochránené jeho peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške...

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že nemal vedomosť o tom, že môže dôjsť ku škode na jeho investícii. Ako uvádzalo Družstvo, obchodník s CP mu počas trvania zmluvy predkladal vyúčtovania, ktoré nenasvedčovali neplnenie jeho záväzkov zo Zmluvy, s obsahom vyúčtovaní Družstvo ubezpečoval, že zhodnocovanie vkladov, ktoré Družstvu zverili členovia u Obchodníka s CP prebieha v dohodnutej výške. Takéto ubezpečenie vyplývalo okrem iného aj z toho, že si Obchodník s CP vyúčtoval za činnosť podľa Zmluvy odmenu vo výške zhodnotenia portfólia Družstva obchodníkom s CP nad zmluvne dohodnuté 8 %-né zvýšenie hodnoty portfólia Družstva podľa Zmluvy.

V dôsledku... konania subjektu finančného trhu – Obchodníka s CP... tak vznikla Sťažovateľovi škoda, ktorá predstavuje sumu, o ktorú sa zmenšil majetok Sťažovateľa, pretože túto sumu mu Družstvo nevrátilo a ani nevráti, a ktorú žalobca v predmetnom konaní preukázal predloženými dôkazmi.“.

Podľa sťažovateľky je napadnutý rozsudok krajského súdu z 12. augusta 2015 založený na skutkových a právnych záveroch, ktoré sú arbitrárne, keďže v ňom nebol

„... rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva. Konkrétne sa jedná o nasledujúce závery:

- (i) limitácia dohľadu zo strany NBS a jej postup v medziach zákona a Ústavy SR
- (ii) zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť Obchodníka s CP voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči Sťažovateľovi
- (iii) subsidiarita uplatneného nároku voči NBS vo vzťahu k pohľadávke uplatnenej v konkurze Družstva.

NBS mala vedomosť o verejne známych skutočnostiach, že činnosťou Obchodníka s CP a Družstva vzniká bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vzniku škody, no napriek tomu však nekonala tak, aby včas vykonala preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody. NBS mala prístup k všetkým informáciám v dôsledku informačnej povinnosti

Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a to vrátane aktuálneho stavu hospodárenia Družstva. NBS vo svojom vyjadrení sama uviedla a potvrdila, že vykonávala dohľad nad dodržiavaním povinností Družstva, kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, aktuálnosť prospektu investície počas lehoty trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, splnenie povinnosti predložiť NBS pred zverejnením na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 Zákona o CP...

Krajský súd odvodzuje limitovaný dohľad NBS od § 129 ods. 3 Zákona o CP, ktorý bol doplnený do Zákona o CP s účinnosťou až od 1. 6. 2010. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že uvedené ustanovenie obsahuje povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt dodržiavať schválený prospekt investície. Z tohto znenia však nemožno vyvodit' jednoznačný záver o tom, že pred jeho doplnením NBS vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 Zákona o CP je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 Zákona o CP (ktorý platí v tomto znení už od 1. 5. 2007), Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj Obchodník s CP patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 Zákona o CP mala NBS zisťovať (čo v prípade Družstva ani Obchodníka s CP neurobila) všetky informácie a podklady o dodržiavaní resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS Družstvu a Obchodníkovi s CP. Zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca upravený tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou Obchodníka s CP, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov. Ak NBS mala informácie o celkovej činnosti Družstva, nemohla vykonávať a ani nevykonávala dohľad v limitovanom rozsahu.“

Všeobecné súdy podľa názoru sťažovateľky taktiež pri svojom rozhodovaní nezohľadnili „správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011...“.

Podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 9 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je podľa názoru sťažovateľky, „aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože Zákon o zodpovednosti za škodu nedefinuje uvedenú podmienku ako jednu z jej (osobitných) predpokladov. Zákon o zodpovednosti za škodu o ktorý Sťažovateľ opieral svoju žalobu, neustanovuje, nevyžaduje a dokonca ani nepripúšťa žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. Pokiaľ by sa pripustil názor, že prebiehajúce konkurzné konanie vylučuje podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval občiansky zákonník. Zákon o zodpovednosti za škodu, ako i trestný zákon, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze.“.

Sťažovateľka prostredníctvom dovolania adresovaného najvyššiemu súdu namietala porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa jej názoru nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach. Podľa sťažovateľky je namieste úvaha, že najvyšší súd „... namietaným uznesením vybočil z ústavných medzí rozhodovania príslušného orgánu ochrany práv. Svojím rozhodnutím Najvyšší súd de facto odmietol právo Sťažovateľa na súdnu ochranu... nedostatočne odôvodnil svoj záver a Sťažovateľ považuje Uznesenie Najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené. Z odôvodnenia Uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že podané dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať. Z daného odôvodnenia rovnako nie je zrejme akých úvah sa Najvyšší súd pri odmietnutí ním podaného dovolania pridrižoval.“.

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 12. augusta 2015 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 12. júla 2017, napadnuté rozhodnutia zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka si zároveň uplatnila úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nie je podstatná odlišnosť (II. ÚS 27/07).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z 12. augusta 2015

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmať ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia

a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro

Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 12. augusta 2015 potvrdil rozsudok okresného súdu z 9. decembra 2013. Poukázal na odôvodnenie tohto rozsudku, pričom následne na zdôraznenie správnosti jeho dôvodov uviedol podrobne vlastné právne závery.

Stotožnil sa s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého v konaní neboli preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, a to predovšetkým nesprávny úradný postup NBS. V tejto súvislosti uviedol:

„... až od 1. 6. 2010 mohla NBS dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený Prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať Prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. 1. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z... Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§128 ods. 1 písm. h/ zák. č. 566/2001 Z. z. pokiaľ ide o rizikovosť portfólia. zák. č 566/2001 Z. z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, napr. správcovských spoločnosti pre kolektívne investovanie...

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou žalobkyne o povinnosti Národnej banky Slovenska v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566 2001 Z. z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti - preto ani Národnej banke Slovenska z neho nevyplývala povinnosť, ktorá by jej ako povinnému subjektu takúto povinnosť ukladala...“

Krajský súd následne poukázal na povahu zmluvy medzi družstvom a obchodníkom s cennými papiermi, z ktorej vyplýva, že primárne družstvo znášalo riziko spojené s finančnými operáciami obchodníka s cennými papiermi. Za relevantné považoval tiež to, že sťažovateľka bol členkou družstva, t. j. právnickej osoby, ktorá podnikala a mala možnosť a aj povinnosť kontrolovať jeho aktivity. V tejto súvislosti tiež uviedol, že

„zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči Družstvu, či sekundárnu zodpovednosť Družstva voči žalobkyni“.

Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa aplikácie právnych záverov Najvyššieho súdu Českej republiky v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 4968/2009, na ktorý poukázala. Krajský súd poukázal na závery, ktoré vyplývajú z predmetného rozsudku, a uviedol:

„Z tohto rozsudku Najvyššieho súdu ČR vyplýva, že: 1/ predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, 2/ to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky žalobkyně nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa i v tom, že žaloba bola podaná predčasne.“

Krajský súd poukázal aj na jednotlivé opatrenia NBS voči obchodníkovi s cennými papiermi a družstvu – ukladanie pokút a následne aj odobratie povolenia na poskytovanie investičných služieb obchodníkovi s cennými papiermi, pričom tieto opatrenia nepovažoval za nedostatočné.

Krajský súd sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky o spôsobe vykonania dokazovania okresným súdom, ktorá mala predstavovať tzv. inú vadu konania spôsobujúcu nesprávnosť rozhodnutia.

Ústavný súd pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať

izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd vychádzal aj z toho, ako bolo odôvodnenie rozsudku okresného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu vymedzené.

Okresný súd rozsudkom z 9. decembra 2013 zamietol žalobu sťažovateľky z dôvodu, že *„nepreukázala nesprávny úradný postup, ani vznik škody a teda ani príčinnú súvislosť medzi uplatnenou škodou a vytýkaným nesprávnym úradným postupom“*.

Okresný súd poukázal na postup NBS s tým, že sťažovateľka nepreukázala, že z jej strany išlo o nesprávny úradný postup. V tejto súvislosti uviedol:

„... dohľad Národnej banky Slovenska nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt bol regulovaný zák. č. 566/2001 Z. z., pričom dohľad vykonávala v obmedzenom, resp. vymedzenom rozsahu, spočívajúcom v kontrole povinností uložených vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt zákonom a k takým povinnostiam patrila od 1. 1. 2009 i povinnosť aktualizácie Prospektu investície podľa ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. a od 1. 6. 2010 povinnosť dodržiavania Prospektu investície podľa ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z.. Dospel preto k záveru, že v prípade vzniku novej významnej skutočnosti, vecnej chyby alebo nepresnosti týkajúcej sa údajov zahrnutých do Prospektu investície, ktorá by mohla ovplyvniť správne hodnotenie majetkových hodnôt, malo Družstvo tieto uviesť v dodatku Prospektu investície a povinnosť aktualizácie Prospektu investície sa vzťahovala primárne na Družstvo, ktoré malo v takom prípade vypracovať dodatok Prospektu investície a predložiť ho na schválenie Národnej banke Slovenska, ktorá mohla tieto skutočnosti zistiť až s určitým časovým odstupom, najmä pri plnení zákonom uloženou periodickej informačnej povinnosti Družstva s tým, že nie je možné opomenúť, že štatutárny orgán Družstva počas celej doby verejnej ponuky zodpovedal za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície, pričom schválenie Prospektu investície nemalo za následok aj

schválenie Zmluvy o riadení portfólia. V tejto súvislosti uviedol, že Národná banka Slovenska nemala právomoc vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva s tým, že Družstvo až do 15. 4. 2010 nesignalizovalo Národnej banke Slovenska zhoršenie jeho finančnej situácie, príp. nedostatky v činnosti obchodníka s cennými papiermi a až pri výkone dohľadu na mieste samom v dňoch od 20. 4. do 6. 5. 2010 Národná banka Slovenska zistila zmeny v údajoch v Prospekte investície, ktoré by mohli ovplyvniť hodnotenie majetkových hodnôt, s následkom neaktuálnosti Prospektu investície, nie však jeho neplatnosti, pretože zo žiadnych ustanovení zák. č. 566/2001 Z. z. nevyplýva neplatnosť Prospektu investície pre neaktuálnosť jeho údajov. Poukázal na skutočnosť, že Národná banka Slovenska vyzvala Družstvo na predloženie žiadosti o schválenie dodatku Prospektu investície, ktorú síce predložilo, táto však neobsahovala všetky náležitosti podľa zák. č. 747/2004 Z. z., pričom rovnaké nedostatky mal aj dodatok Prospektu investície v zmysle zák. č. 566/2001 Z. z. s tým, že Národná banka Slovenska konala v rámci svojich oprávnení stanovených zákonom a súd prvého stupňa v jej postupe nezistil namietaný nesprávny úradný postup.“

Pokiaľ ide o tvrdenie o nesprávnom úradnom postupe NBS spočívajúcom v nedostatočných opatreniach voči obchodníkovi s cennými papiermi, okresný súd uviedol, že týmto postupom NBS mohla prípadne vzniknúť škoda družstvu, nie však priamo sťažovateľke. Okresný súd po vyhodnotení jednotlivých opatrení NBS voči obchodníkovi s cennými papiermi dospel k záveru, že ani v tomto smere nemožno identifikovať nesprávny úradný postup NBS.

Okresný súd považoval za relevantné, že sťažovateľka bola členkou družstva, preto sa mala „aktívne a včas zaujímať o svoje práva a ich výkon voči Družstvu a jeho orgánom“ a zamedziť „tak znehodnocovaniu, príp. nevyožiteľnosti svojich majetkových a iných práv súvisiacich s Družstvom“.

Okresný súd tiež poukázal na to, že na majetok družstva bol vyhlásený konkurz, v ktorom si sťažovateľka svoju pohľadávku prihlásila a následne podala aj incidenčnú žalobu, pričom uvedené konania – konkurzné konanie a konanie o incidenčnej žalobe – neboli v čase rozhodovania okresného súdu právoplatne skončené. V tomto smere okresný

súd tiež uviedol, že sťažovateľka „*nepreukázala bezúspešnosť uplatňovania svojich práv voči Družstvu*“.

Z argumentácie krajského súdu v napadnutom rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov konajúce sudy dospeli k záveru, že sťažovateľka nepreukázala predpoklady na vznik zodpovednosti za škodu – nesprávny úradný postup NBS, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi uplatnenou škodou a vytýkaným nesprávnym úradným postupom NBS. Tento právny záver ústavný súd nepovažuje za arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný. Uvedený právny záver je zároveň dostatočným podkladom pre výrok konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľky na náhradu škody.

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky, možno konštatovať, že sú výlučne výrazom odlišného právneho hodnotenia zisteného skutkového stavu. Odlišné právne hodnotenie skutkového stavu je klasickým východiskom sporového konania, kde v súdnom konaní proti sebe stoja účastníci konania, ktorí majú odlišný a protichodný názor na vzniknutú skutkovú situáciu. Súd, ktorý rozhoduje spor účastníkov konania, pri rozhodnutí v prospech jedného z účastníkov rozhodne v zásade aj v súlade s právnym názorom úspešného účastníka, teda spravidla v rozpore s právnym názorom neúspešného účastníka (porovnaj m. m. IV. ÚS 135/2012, II. ÚS 659/2016). Skutočnosti, ktoré sťažovateľka uvádza v sťažnosti, sú podľa názoru ústavného súdu výrazom výlučne odlišného právneho názoru sťažovateľky na predmet sporu. Sťažovateľkou uvádzané skutočnosti nijako neindikujú také pochybenia v postupe krajského súdu a v jeho rozsudku, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 12. júla 2017

Argumentácia sťažovateľky, ktorou odôvodňuje porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jej dovolanie odmietnuté ako neprípustné podľa v tom čase platného a účinného § 243b ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP, sa sústreďuje predovšetkým na „*nedostatočné odôvodnenie*“ rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Sťažovateľka v dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu namietala, že ním došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, keďže toto rozhodnutie je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z dokazovania, ktoré je neúplné, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne. Sťažovateľka rovnako namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, čím je daná existencia vady podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, resp. argumentovala tzv. inou vadou podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) a § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) OSP, sledujúc pritom skutočnosť, či nemožno sťažnosť v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na dovolaciu argumentáciu sťažovateľky a uviedol:

„8. Žalobkyňa vyvodzovala procesnú vadu konania vymenovanú v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. z toho, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na prijaté zjednocujúce stanovisko, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, nakoľko dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

10. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, neúplný, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaný

za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

11. Žalobkyňa tiež namietala, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

12. Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (vid' tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 alebo § 239 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

13. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovými dovolacími námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila vo svojom dovolaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho

považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž sudy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania boli vôbec naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľka domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2017